



**Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine**

ЗВІТ

**про результати відвідування
Сосницького районного суду Чернігівської області**

28.09.2023

м. Чернігів, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 28.09.2023 групою національного превентивного механізму (далі - НПМ) у складі:

Шумна Лариса Петрівна - представник Уповноваженого у Чернігівській області;

Жмака Ірина Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Тарасов Віктор Володимирович, представник громадської організації, здійснили планове відвідування Сосницького районного суду Чернігівської області (далі – Суд).

Керівництво Суду:

Стельмах Андрій Петрович, голова Суду;

Борисенко Антоніна Олександрівна, керівник апарату Суду.

Місцезнаходження суду: вулиця Чернігівська, 54, смт Сосниця, Корюківський район, Чернігівська область, 16100.

Штатна чисельність працівників суду – 19, з них штатна чисельність суддів – 3. Вакантні посади відсутні.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Сосницький районний суд Чернігівської області є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Суд розміщується з 1993 року в одноповерховій будівлі, яка побудована у 1950 році. У будівлі облаштовано два входи: один основний (центральный) та другий службовий, який використовується як конвойний.

У приміщеннях Суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони надання безоплатної правової допомоги, зразки документів для заповнення, списки справ, призначених до розгляду, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо.

Охорона приміщення Суду та пропускний режим здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України (функціонує один пост в складі 2 співробітників Служби судової охорони).

Для проведення судових засідань з розгляду кримінальних справ використовуються одна зала судових засідань. Зала обладнана стаціонарним скляним загородженням, на вікнах встановлені металеві ґрати.

Є можливість вільного потрапляння маломобільних груп населення, у тому

числі осіб з інвалідністю, на рівень парадного входу до будівлі. Також наявна кнопка виклику персоналу.

Раніше відвідування Суду групами НПМ не здійснювалось.

II. Факти, виявлені під час візиту

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) кількість приміщень (камер) для підсудних (засуджених) не відповідає розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У Суді в наявності лише одна камера, що не забезпечує роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою. У разі одночасного доставлення підсудних (засуджених) до Суду для розгляду кримінальних справ, буде порушене їх право на особисту безпеку.

2. Окрім цього, камера Суду має площу 2,7 м², що не відповідає нормативу площі 4 м² на одну особу.

У камері відсутнє природне освітлення, вентиляція. Тримання підсудних (засуджених) у таких приміщеннях не відповідає міжнародним стандартам та межує з порушенням статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

3. У порушення вимог пункту 6.5 ДБН у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на конфіденційне спілкування.

4. У порушення вимог пункту 6.4.1. ДБН у суді не обладнано приміщення для роботи з матеріалами справи юристами (адвокатами, прокурорами).

5. У порушення вимог пункту 9.9. ДБН будівля суду не обладнана спеціальним санвузлом для осіб, які примусово тримаються, підсудних/засуджених, таке санітарне приміщення є загальним для усіх осіб (відвідувачів та працівників суду, охорони).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

6. Згідно з інформацією, отриманою під час моніторингового візиту, відсутня відповідальна особа з числа працівників конвойної служби, яка визначена відповідальною за надання домедичної допомоги, а також виклик екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Також, в Суді немає працівників, які отримали сертифікати щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та визначені відповідальними за надання такої допомоги.

В Суді немає аптечки укомплектованої необхідними медичним інвентарем і ліками для надання невідкладної медичної допомоги.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України; статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327, санітарний вузол у приміщенні Суду не пристосований для користування маломобільними групами населення, у зв'язку з відсутністю у них поручнів.

III. Рекомендації

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Чернігівській області:

1. Розглянути питання щодо реконструкції будівлі Сосницького районного суду Чернігівської області у відповідності до вимог ДБН.

2. Опрацювати питання щодо обладнання у Сосницькому районному суді Чернігівської області кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими).

3. Вжити заходів щодо обладнання у суді приміщення для роботи з матеріалами справи юристами (адвокатами, прокурорами).

4. Опрацювати питання щодо обладнання у суді камер для тримання підсудних (засуджених) з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

7. Опрацювати питання щодо облаштування приміщень суду у відповідність до вимог Державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327.

Сосницькому районному суду Чернігівської області:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що можуть призводити до порушень прав людини.

2. Укомплектувати аптечку для надання домедичної допомоги.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фото до звіту.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**



Ірина ЖМАКА

Фотознімки отримані за результатами відвідування

Фото 1



Фото 2



Фото 3



Фото 4



Фото 5



Фото 6



Фото 7

